

© Nick Van Langendonck

Welkom! Als voorproefje bied ik het voorwoord, de inleiding en het eerste hoofdstuk van mijn boek gratis aan. Duik in het verhaal en proef de parallellen die ik tussen onze bedrijven en de oudste teksten ter wereld heb gevonden. Als je het naar meer smaakt, kun je het boek **hier** al bestellen. Jouw steun betekent de wereld voor mij. Veel plezier!

Nick Van Langendonck
Pertendonckstraat 3
2520 Broechem
www.unbossers.com

Wat er geweest is, dat zal er weer zijn. Wat er plaatsvindt dat zal weer plaatsvinden. Er is niets nieuws onder de zon. Wanneer men van iets zegt: 'Kijk, iets nieuws,' dan is het altijd iets dat er sinds lang vervlogen tijden is geweest. De vroegere generaties zijn vergeten, en ook de komende zullen weer worden vergeten.
Prediker 1:9-11 (±2.500 v. Chr.)

VOORWOORD

In het voorjaar van 2022 bevond mijn innovatiebureau, dat ooit vijftien medewerkers telde en met z'n realisaties regelmatige de media haalde, zich financieel aan de rand van de afgrond. Deels door de impact van corona, maar ook door een opeenvolging van beslissingen die ik in voorgaande jaren met mijn hart had genomen. Bijvoorbeeld het stopzetten van de samenwerking met klanten, partners en medewerkers omdat hun waarden niet meer strookten met die van mij, of omdat hun werkwijze niet langer bijdroeg aan de missie van het bedrijf. Deze beslissingen, hoewel bijzonder pijnlijk en vaak zeer ingrijpend, waren noodzakelijk in mijn zoektocht naar mezelf als mens en ondernemer.

Dit alles volgde op een jaar waarin het duidelijk werd dat mijn vrouw en ik nooit kinderen zouden krijgen. Dat besef bracht ons ertoe om onze liefde, elk op onze eigen manier, met de wereld te delen. Ik wilde dit vooral doen op een terrein waar de behoefte aan een beetje liefde groot is en waar mijn talenten het meest van nut kunnen zijn: de bedrijfswereld. Met mijn rug tegen de muur reflecteerde ik op mijn eerste tien jaar als ondernemer. Ik had diverse bedrijven succesvol mee opgericht. Ze bestaan vandaag nog steeds. Ik had ook keihard gewerkt aan start-ups die het niet gehaald hebben. Ik was nauw betrokken geweest bij de oprichting en de groei van twee mooie incubators-private

equity's, en had talloze internationale en lokale bedrijven geadviseerd in leiderschap, strategie en cultuur.

Echter, geen van deze projecten vervulde het diepgewortelde visioen dat ik al sinds mijn eerste werkervaring meedraag als een knagend gevoel, steeds op de achtergrond aanwezig, maar dat ik eigenlijk nooit goed onder woorden kon brengen. Desondanks heb ik tien jaar lang dat onbegrepen hart van mij toch gevolgd. Dit heeft me als mens bijzonder verrijkt en het leven van vele professionals positief beïnvloed. Financieel was het echter een aaneenschakeling van investeringen zonder veel tastbare opbrengst. Het volgen van je hart, zoals het credo luidt, is makkelijker dan je denkt. Het zijn de consequenties van die keuzes die soms moeilijk te dragen zijn. Want wie écht trouw probeert te zijn aan zichzelf, krijgt niet per se wat hij of zij wenst, maar eerder wat hij of zij werkelijk nodig heeft om te groeien. Ik zou dat jaar veertig worden. Ik hing persoonlijk en professioneel in de touwen. Een geluk bij een ongeluk: ontdaan van al mijn misplaatste ambities, nederig geslagen door mijn vele fouten, en geïnspireerd door tien jaar onderzoek voor dit boek, krijg ik de visie in mijn hart steeds scherper verwoord.

In het moderne bedrijfsleven leeft de hardnekkige fabel dat harde concurrentie leidt tot de beste resultaten. De survival-of-the-fittesttheorie zit zo diep in ons ingebakken dat we collega's als concurrenten zien, de overpresterende manager als de meest succesvolle en zelfs immoraliteit accepteren wanneer het ons eigenbelang dient. Dit voedt het wantrouwen op de werkvloer, doet motivatie kelderen en maakt mensen letterlijk ziek. We hebben bijna alles wat ons hartje begeert, en toch nooit eerder was er zo veel ruzie, ziekteverzuim, burn-out, depressie. Deze visie staat haaks op wat we vandaag nodig hebben in onze wereldwijde en door technologie aangedreven economie. Om onze welvaart en ons welzijn te verzekeren in de turbulente wereld van nu hebben we elkaar meer nodig dan ooit. Hoe vinden we opnieuw verbinding met elkaar in het bedrijfsleven? Hoe zetten we menselijkheid centraal om de beste resultaten te behalen? … Zijn het goede doen op de werkplek en financieel succes werkelijk elkaars tegengestelden of kunnen ze elkaar versterken?

Ik ging op zoek naar antwoorden en ontdekte het op een plek waar ik het totaal niet verwachtte. Om mijn eigen onbehagen te begrijpen, na een persoonlijk én professioneel dieptepunt, trok ik door Europa, Indië en het Midden-Oosten. Bijzondere ontmoetingen leidden tot vele nieuwe inzichten, maar tot mijn eigen verbazing vond ik de ultieme wijsheid in het oudste boek ter wereld, achteloos vergeten onderin een oude reiskoffer van mijn vrouw …

Groot was mijn verbazing toen ik als overtuigd atheïst na jaren theologische en psychologische analyse van de Bijbelse teksten vaststelde dat we in het bedrijfsleven wel degelijk lessen hebben te trekken uit de verhalen van Jezus en zijn oudtestamentische voorgangers. Ik ben ook tot de conclusie gekomen dat we met de secularisatie en ontkerkelijking van onze westerse maatschappij het kind met het badwater hebben weggegooid en als maatschappij iets bijzonder kostbaars hebben verloren: namelijk de

fundamenten van een morele en plichtbewuste gemeenschap die streeft naar een inclusievere, gelijkwaardigere en vooral plichtsbewustere samenleving. Het is dringend tijd dat we onze onderlinge relaties en ons gedrag op de werkplek, evenals onze relatie met ons werk, herzien. Duurzaam succes, ook voor volgende generaties, kan alleen voortkomen uit het handelen naar het goede en zorgen voor elkaar moet onze enige duurzame strategie worden. Anders zal het succes van de één altijd ten koste gaan van een ander.

Jarenlang dacht ik dat mijn mensgedreven visie op de bedrijfswereld vernieuwend was. Ik zocht in de hoek van innovatie, bedrijfscultuur, change en peoplemanagement naar de juiste woorden om het te vatten en instrumenten om het te realiseren: Agile, purpose, start with why, dienend leiderschap, bedrijfswaarden, well-being, persoonlijkheidstesten met kleuren, Humanocracy, Holacracy, Sociocratie 3.0 en ga zo maar door. Aan managementboeken, -modellen en bullshit bingo hebben we geen gebrek. Vandaag besef ik echter dat dit visioen niet exclusief van mij is. Het drijft reeds duizenden jaren mensen om naar een betere wereld te streven. Ik ben simpelweg een drager van hun werk, en ik breng het in onze tijd naar de plek waar het op dit moment volgens mij het meest nodig is. Waar we onze passie en de verbinding met elkaar het meest hebben verloren: onze bedrijven.

Daarom investeerde ik mijn laatste spaarcenten en ging op 1 oktober 2022 all-in voor meer naastenliefde in het bedrijfsleven. Het Unbossers Network is ontstaan met als doel om gewone mensen zoals u en ik te ondersteunen in het bouwen van buitengewoon menselijke bedrijven. Hoe betrek ik meer mensen in het strategische proces? Hoe zet ik als niet-ceo grote veranderingen in gang? Wat betekent transparantie in het kader van een loonbeleid? Wat betekent menselijkheid in het kader van een herstructurering? We overzien de kloof tussen de ideale organisatie, doordrenkt van welzijn en welvaart, en onze huidige vaak gebrekkige realiteit. We moedigen elkaar aan om onze unieke scheppingskracht te benutten om menselijke relaties op de werkplek te herstellen en transformeren. Ik kreeg daarbij de hulp van onder anderen Charlotte Verhaeghe (CFO GroupS), Stephan Janssens (ad-interim-CHRO Roompot BE), Kris Debisschop (ondernemer), Christophe De Wit (investeerder), mijn immer steunende ouders, mijn onwaarschijnlijk liefdevolle vrouw, Sarah, en vele anderen. Bloed, zweet en twee jaar tranen later zijn er ongeveer veertig bedrijven verbonden aan het netwerk, waaronder HP, Nespresso, Port of Antwerp-Bruges, Equans, Projective Group, Buurtzorg Nederland, Daddy Kate, Kommaboard, Technopolis, SD Worx en vele andere. Wat me hoop geeft, is dat er in al deze bedrijven gewone mensen zijn die op z'n minst willen proberen om buitengewone bedrijven te bouwen. Ze worden op verschillende manieren betrokken in onze groepen met grote diversiteit die over de grenzen van bedrijven heen, verenigd door een ambitieuze morele code, samenwerken aan concrete uitdagingen om hun bedrijven te versterken. In 2022 werd het concept bekroond met de Zero Distance Award door het internationaal gerenommeerde

managementplatform Thinkers50. Een welgekomen erkenning, maar de weg is nog lang en steil.

Duik daarom met me mee in de mythes van de Bijbel en ontdek hoe het goede doen voor de ander de enige duurzame bedrijfsstrategie is om meer welzijn en welvaart te creëren.

Hoe kom je in godsnaam bij de Bijbel terecht?

Dit is de vraag die het meest gesteld wordt wanneer ik vrienden en kennissen na jaren van geheim onderzoek en schrijven durf te vertellen dat mijn boek over onze organisaties volledig geïnspireerd is door de Bijbel. In alle eerlijkheid, ik begrijp zelf nog steeds niet helemaal hoe dat is gekomen.

Mijn hele leven beschouwde ik mezelf als een vrijzinnig en overtuigd atheïst met negatieve gevoelens over georganiseerde religie. Een weerstand die vele lezers wellicht met mij delen door het kindermisbruik in de Kerk, de Spaanse inquisitie en andere problemen die voortkomen uit georganiseerde religie. Mijn opvoeding was vrijzinnig en liberaal, ver weg van de Bijbel. Minder katholiek dan ik worden ze niet gemaakt.

Ondanks dat, geloof ik wel dat er meer is tussen hemel en aarde. In mijn gedachten spreek ik bijvoorbeeld al van kinds af met overleden familieleden en dankzij persoonlijke ervaringen met de dood is mijn perspectief op het leven sterk verdiept. Ik ben ook nieuwsgierig en heb zowat alle paden van persoonlijke ontwikkeling en spiritualiteit verkend die er zijn, zoals allerlei vormen van coaching, opstellingen, channeling, en psychedelische ervaringen. Ik heb ondervonden dat veel diensten die zich aanprijzen voor persoonlijke ontwikkeling en zogenaamd wellbeing van twijfelachtige kwaliteit zijn en vaak te duur worden verkocht door zogenaamd ‘bewuste’ mensen die graag anderen met semipsychotherapeutisch jargon spiegels voorhouden, maar het zelf moeilijk hebben om in de spiegel te kijken. Velen onder hen hebben de neiging zich moreel superieur op te stellen door te geloven dat ze hét weten omdat ze zelf ook eens een trauma hebben gehad, maar als je dan niet met hun inzichten kunt meegaan, is dat wel jouw tekortkoming, omdat je er nog niet klaar voor bent. Ik ben zelf een tijdje die persoon geweest, en ik prijs me gelukkig dat ik tot inkeer ben gekomen.

Slechts uitzonderingen zijn in staat om een ware spiegel voor anderen te zijn die transparant en zonder oordeel reflecteert. Vaak doen deze mensen dat zelfs zonder zich volledig bewust te zijn van hun talent en impact. Ze zal het zelf in alle toonaarden ontkennen, maar mijn vrouw is zo iemand. Zij is mijn grootste succes in dit leven. Een engel met de kracht van het licht verpakt in het lichaam van een mooi, introvert meisje. We droomden ervan om een gezin te stichten. In 2021 namen we de beslissing om te stoppen met onze vruchtbaarheidsbehandelingen. Ondanks het initiële verdriet bracht deze ervaring ook enorme rust en levensvreugde. We grappen dat de menselijke evolutie in ons haar eindpunt heeft bereikt. We genieten nu intens van het leven met elkaar. We reizen graag en veel. Al deze

ervaringen zijn verweven in dit boek, waar ik bijna tien jaar aan schreef.

Tijdens onze reizen bezoeken mijn vrouw en ik graag kerken, ondanks mijn inherente weerstand tegen het instituut. We vinden het bijzondere en betekenisvolle ruimtes. Een van de weinige plekken waar het nog stil is en mensen met een zekere eerbied en respect samen zijn. Zelfs zonder dat we een diepgaand begrip hadden van hun psychologische en historische betekenis hebben deze locaties ons steeds aangemoedigd tot diepgaande overpeinzingen en filosofische gesprekken. Zo ook toen we in 2019 een prachtig kerkje in Arezzo bezochten, waar scènes van onze favoriete film La Vita è Bella werden opgenomen. Opeens vroeg ik mijn vrouw om het Onzevader eens op te zeggen. Zij heeft vroeger op een streng katholieke school gezeten en kent de gebeden die ze er dagelijks moest opzeggen uit het hoofd. Ze reciteerde het meteen:

Onze Vader, die in de hemel zijt,

uw naam worde geheiligd,

uw rijk kome,

uw wil geschiede

op aarde zoals in de hemel.

Geef ons heden ons dagelijks brood

en vergeef ons onze schulden,

zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren,

en breng ons niet in beproeving,

maar verlos ons van het kwade.

Plotseling overviel me een soort openbaring. Het drong tot me door dat deze woorden niet zomaar uit het niets waren verschenen. Ze waren lang geleden uitgesproken en opgeschreven door mensen. Het trof me ook ineens dat miljarden mensen in de loop van de geschiedenis aan deze woorden een houvast hebben gehad voor leiding en een gevoel van bevrijding. Woorden die de eeuwen overleven, kunnen toch niet triviaal zijn? Wat zit erachter? Gedurende de rest van onze vakantie groeide mijn interesse. Ik dacht er diep over na en ontleedde in moderne taal wat het Onzevader voor mij betekende. Mag ik je even meenemen?

Onze Vader, die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd,

Nederigheid: Dag leven, dag universum, oneindige kosmos rondom. Het heelal is zo wonderlijk, mens-zijn gaat ver boven wat ik kan bevatten.

uw rijk kome, uw wil geschiede

Aanvaarding: Het universum evolueert zoals het evolueert. Ik kan daar een fractie van controleren, maar heb vooral te aanvaarden wat er gebeurt.

Geef ons heden ons dagelijks brood

Dankbaarheid en vrijgevigheid: Ons mensenleven is ontstaan uit en afhankelijk van het universum. Laten we dus dankbaar zijn voor elke maaltijd en deze met anderen delen.

en vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren,

Vergeving: En niemand is perfect; we maken allemaal fouten. Dus moeten wij onszelf vergeven wanneer we anderen pijn doen, net zoals wij ons best doen om diegenen die ons pijn hebben gedaan te vergeven.

breng ons niet in beproeving, maar verlos ons van het kwade.

Loslaten en toewijdingen: Help ons om niet toe te geven aan egoïstische, duistere verleidingen, en unboss ons van wantrouwen en eigenbelang zodat wij voor anderen kunnen zorgen.

Toen ik deze versie van het Onzevader met mijn vrouw deelde, was ze stomverbaasd. Ze had het gebed jarenlang herhaald zonder echt na te denken over de betekenis ervan. Maar nu, voor het eerst, raakten de woorden haar ook. De blik van verwondering op haar gezicht stak een vuur in mij aan. Sinds die dag keer ik dagelijks terug naar het Onzevader. Het schenkt me een gevoel van innerlijke rust. Het nodigt me uit om te pauzeren, de uitdagingen van het leven te erkennen en te overdenken hoe ik betekenisvol vooruit kan gaan.

Een epische verhaallijn van Genesis tot Openbaring

Vandaag heb ik de Bijbel van kaft tot kaft gelezen en diepgravend onderzoek gedaan. Ik heb me in deze mythes ondergedompeld en talloze theologische, historische en psychologische interpretaties bestudeerd. Ik twijfelde soms of ik ooit weer boven zou komen, zo fascinerend vond ik het. Ik heb met priesters, rabbijnen en deskundigen, joden, christenen, moslims en hindoes gesproken en ben door het oude Midden-Oosten en helemaal tot in India gereisd.

Tot mijn verbazing ontdekte ik een episch verhaal dat door het Oude en Nieuwe Testament loopt, over een eenvoudige herdersstam die tussen dominerende beschavingen een weg naar een rechtvaardigere samenleving zocht. Hun moed, opoffering en levenslessen blijken tijdloos. Deze teksten werden geschreven en herschreven door echte mensen, onze voorouders, over duizenden jaren heen. Ze behandelen alle essentiële levensvragen. Ze gaan over visie, verandering, opoffering, falen en succes.

Ik besef nu pas dat de Bijbel het fundament is van onze westerse cultuur, en allesbepalend is geweest voor hoe wij naar de wereld kijken. Zo viel ik van mijn stoel toen ik ontdekte dat alle literaire verhaallijnen in boeken, films en series, van Lord of the Rings over de The Lion King tot Star Wars, hun oorsprong vinden in deze oude teksten. Het inzicht dat al de media en cultuur, waar ik zo'n grote fan van

ben, diep geworteld is in de verhalen van de Bijbel, was voor mij een gigantische eyeopener. Het leek me niet langer eerlijk om een hele geschiedenis te veroordelen op basis van de daden van enkelen. Daarom koos ik ervoor om open te staan en de mogelijkheid van een verbindende, positieve kracht in deze oude teksten te omarmen. Het dieper verkennen van diverse perspectieven op dit historische Bijbelverhaal bracht steeds meer nuance in mijn overtuigingen.

Ik ontdekte ook een lange lijst tijdloze inzichten die super relevant zijn voor onze bedrijven vandaag. Ik ben oprecht verbaasd te merken dat de Bijbelse personages als Abraham, Mozes en Jezus me zo blijven begeesteren. Desondanks had ik niet de intentie om er een boek over te schrijven, maar tijdens mijn verkenningstocht gebeurde er iets speciaals. Ik begon de verhalen steeds beter te begrijpen, ontwaarde patronen, stijlen en metaforen. Mijn inzichten, geworteld in mijn ervaring met organisaties in verandering, werden praktisch toepasbaar. Wat ooit pure fictie leek, ontpopte zich als psychologische wijsheid voor professionals op alle niveaus. Vroeger dacht ik dat onze organisaties innovatieve leiderschapstijlen, werkmethodes en structuren nodig hadden om de uitdagingen van 21ste eeuw aan te pakken. Echter, terwijl ik dit schrijf, geloof ik dat de essentiële kennis voor betekenis, impact en succes al duizenden jaren bestaat. De context verandert, maar onze menselijke natuur is nog steeds dezelfde. Toen ik over mijn Bijbelse avonturen begon te vertellen, merkte ik iets bijzonders op: ik greep de aandacht van vrienden en collega's op een manier die nieuw voor me was. Ze suggereerden dat ik er een boek over moest schrijven, en dit boek is dan ook voor hen. Daarnaast nodig ik via dit boek professionals op alle niveaus – bedrijfsleiders, managers, werknemers en arbeiders – uit om hun managementboeken even opzij te leggen en aandacht te schenken aan deze culturele analyse. Of de verhalen in de Bijbel nu waar zijn of niet, of je nu in God gelooft of niet, maakt voor dit boek niet uit. Het zal je uitdagen om na te denken over ons gedrag en interacties op de werkplek. Het zal je er ook aan herinneren dat we allemaal onze gebreken hebben, en ook bijzonder veel potentieel voor groei.

Boodschap van algemeen belang voor de lezer

Ten slotte wil ik graag nog dit benadrukken: ik schrijf dit boek niet als een moreel expert, maar vanuit oprechte onwetendheid. Ik ben geen Bijbelexpert of managementprofessor; dit is geen traditioneel boek. Ik ben ook geen traditionele ondernemer, maar eerder een gepassioneerde idealist en artiest die altijd zijn hart volgt. De woorden in dit boek komen dus niet voort uit louter professioneel succes, maar vooral uit mijn veerkracht en nederigheid na vele experimenten en mislukkingen. Hoewel ik niet de volgende Steve Jobs ben, noch de slimste wetenschapper, is mijn ongebaande pad van altijd proberen het goede te doen op de werkplek wel waanzinnig leerzaam gebleken. Ik ben een filosoof én doener, vol liefde en schoonheid, maar ook soms stug en volhardend. Men noemt me soms een 'naïeve dromer', 'te braaf voor deze wereld' en 'lastig om mee te werken'. Ik voel me vaak eenzaam binnen de bedrijfswereld. Mijn benadering van de

Bijbel is dan ook open-minded en dorstig naar praktische, historische en psychologische wijsheid, niet religieus. Het schrijven van dit boek heeft me getransformeerd zoals geen enkel ander persoonlijk ontwikkelingstraject of managementboek, en bij wie zich openstelt om samen met mij deze eeuwenoude mythes te ontdekken, verwacht ik eerlijk gezegd net hetzelfde.

INLEIDING

De geschiedenis van de mensheid hangt aan elkaar van ingrijpende omwentelingen. Vandaag beleven we opnieuw zo'n cruciaal moment, met name in de bedrijfswereld, waar het oude industriële managementdenken plaatsmaakt voor netwerkorganisaties en artificiële intelligentie. Om onze welvaart te verzekeren in de turbulente wereld van nu hebben we een bedrijfsrevolutie nodig die zelden in onze van survival of the fittest doordrongen managementliteratuur wordt beschreven.

Onze grootste paradigmaverschuiving tot nu toe

Sta me toe in de geschiedenisboeken te duiken. Na een bloedige burgeroorlog besteeg keizer Constantijn de Grote op 29 oktober 312 triomfantelijk de troon van Rome. De Slag bij de Milvische Brug in 312 na Christus wordt herinnerd omdat Constantijn volgens de overlevering op de vooravond van deze strijd een visioen had waarin hij een lichtend kruis zag. Een teken uit de hemel dat grote gevolgen had, want het leidde tot Constantijns bekering tot het christendom. Dit geloofskeerpunt werd gevolgd door het Edict van Milaan in 313 na Christus, waarin Constantijn godsdienstvrijheid voor alle religies, en dus ook voor het christendom, invoerde. Zijn bekering en zijn beslissing tot religieuze tolerantie waren ook ingegeven door politieke motieven. Het bevorderen van één god in plaats van

meerdere goden vergemakkelijkte het versterken van de eenheid onder de Romeinse onderdanen. Het versterkte de sociale cohesie en bracht stabiliteit in de politieke situatie.

Ze konden het toen nog niet weten, maar dit Constantijn-moment was een culturele omwenteling van wereldhistorische betekenis. Het betekende de overgang van de Romeinse cultuur naar een christelijke. Het effende het pad voor een voordien marginale joodse sekte met een gekruisigde crimineel als rolmodel om het meest invloedrijke verhaal in onze westerse geschiedenis te schrijven. Sommige geschiedkundigen stellen zelfs dat het Romeinse Rijk eigenlijk nooit is ingestort, maar eerder is veranderd en overgegaan in het Katholieke Rijk, dat de Romeinse instituties en infrastructuur grotendeels in haar werking integreerde.

De grootste paradigmaverschuiving ooit

Fast forward naar tweeduizend jaar later. In 2022 deed Zhang Ruimin, voormalig CEO van de uiterst succesvolle Chinese megaorganisatie Haier Group, tijdens een leidersforum een bijzondere uitspraak. Hij zei dat ons tijdperk niet wordt gekenmerkt door snelle en opeenvolgende veranderingen, zoals vele experts beweren, maar dat we een geheel nieuw tijdperk binnentreden. Hij benadrukte dat in dit tijdperk van het 'internet der dingen' elke individuele consument unieke behoeften zal hebben, en dat onze traditionele industriële organisaties uit de 20ste eeuw niet ontworpen zijn om daaraan te voldoen. Volgens hem zal er een tabula rasa moeten gebeuren. Onze hiërarchische, bureaucratische structuren en bikkelharde managementstijlen zullen moeten evolueren naar wat hij 'flexibele netwerkorganisaties' en 'de leider als architect' noemt. Het verhaal van zijn bedrijf illustreert perfect wat hij bedoelt. De eens klassieke multinational, Haier Group, schafte alle traditionele managementfuncties af en transformeerde zijn hiërarchische bedrijfsstructuur tot vierduizend losjes verbonden micro-ondernemingen, met verbluffende financiële en innovatieve resultaten tot gevolg.

Voor wie het vandaag wil zien, is dit pleidooi van een doorgewinterde bedrijfsleider, met ruim dertig jaar ervaring aan de top van de corporate wereld, weer zo'n 'Constantijn-moment' in de evolutie van de mensheid. De dominante en ongelijke industriële machtsstructuren van de 19de en 20ste eeuw maken opnieuw plaats voor een fase van toenemende decentralisatie, inclusiviteit en sociale rechtvaardigheid. Zulke maatschappelijke evoluties gaan altijd gepaard met grote uitdagingen. We staan op een kritiek punt en er staat veel op het spel. Onduidelijkheid en onwetendheid heersen in directiekamers, managementteams, kantoren en fabrieken. Kevin Nolan, CEO van General Electric, vat het als volgt samen: De bedrijfswereld ondergaat snelle veranderingen door AI, die traditionele structuren overbodig maakt en de competitie om deze technologie escaleert. De grootste uitdaging is niet de technologie zelf, maar het veranderen van diepgewortelde gewoonten en trainingsmethoden in onze bedrijven. Managers hoeven niet langer kenniswerk te leiden; hun waarde zal liggen in het creëren van een omgeving waarin AI naadloos wordt geïntegreerd.

Bovendien wordt de arbeidsmarkt meer dan ooit door de werknemers, de aanbieders van talenten en vaardigheden, gedomineerd. Traditionele rekruteringmethoden volstaan niet meer; creatieve benaderingen en aantrekkelijke bedrijfsculturen zijn essentieel geworden. Een ander feit is dat diezelfde werkende bevolking aangeeft doodop te zijn. We hebben al zoveel veranderingen moeten doorstaan, terwijl er nog veel grotere uitdagingen op ons afkomen. Ten slotte beoordelen klanten bedrijven niet alleen meer op hun producten en diensten, maar ook op duurzaamheid, sociale verantwoordelijkheid en goed bestuur, wat invloed heeft op de reputatie, financiën en marktacceptatie van een organisatie. De vraag is hoe we deze uitdagingen duurzaam kunnen overwinnen en onze veerkracht kunnen behouden. Geloof het of niet, maar over al deze uitdagingen vond ik waardevolle inzichten in het oudste boek van de mensheid.

Een buffet door tijd en ruimte

De Bijbel is een intrigerend boek met de vreemdste verhalen, doorspekt met tegenstrijdigheden en unieke personages getekend door vele gebreken. Het was wennen om deze woorden uit een ander tijdperk te begrijpen. Aanvankelijk gedroeg ik me als een wereldvreemde toerist in een Chinese stad die misnoegd is omdat hij nergens een frituur vindt. Anders gezegd, ik las de verhalen met een 21ste-eeuwse blik. Dat is niet de juiste manier om de Bijbel te benaderen. Ik moest me inleven in de wereld van de auteurs. Het heeft me meer dan een jaar gekost om me los te maken van mijn culturele referentiekader en me aan te passen aan hun manier van leven.

Het woord ‘Bijbel’ komt van het Griekse biblia: boeken. Het is een compacte verzameling van 66 boeken in verschillende literaire stijlen. Ze zijn geschreven en herschreven tussen 1200 voor Christus en 100 na Christus. Het verbijstert me dat deze teksten zijn gerijpt en verfijnd over ruim een millennium, omdat ik in een tijd leef waarin de aandachtspanne vaak niet verder reikt dan twee tweets. De Bijbel is dus werkelijk een buffet door tijd en ruimte. Het is trouwens nog steeds een mysterie hoe al deze verhalen uiteindelijk zijn samengekomen. De theorie dat een samenzwerend groepje grijze mannen met kwaadaardige intenties achter de samenstelling van de Bijbel zit, klopt dus niet.

De teksten gaan over het leven van nomaden en boeren die in het huidige Midden-Oosten woonden: oorlog, seks, bedrog, hoop, wanhoop, liefde en haat. Het komt allemaal uitgebreid aan bod. Er werd toen ook niet betwist dat er hogere machten in het spel waren; het ging eerder om welke goden de juiste waren, wat vaak tot conflicten leidde. De zegevierende partij eiste de heerschappij over de regio en zij legden hun goden op aan de verslagen bevolking. Nieuwe goden ontstonden uit deze botsingen, en de Bijbelse verhalen zijn producten van deze duizendjarige culturele clashes. De Bijbel is ook een bijzonder gewelddadige bibliotheek, meestal geschreven door de slachtoffers van dat geweld. Al deze abstracte levensonderwerpen zijn lastig te verwoorden, maar de unieke Schriftprofeten van de Israëlieten waren literaire genieën die diepgaande waarheden overbrachten met metaforen, analogieën en oude gebruiken. Zelfs

betekenissen in getallen, zoals 1 voor eenheid, 2 voor verdeeldheid of 12 voor perfectie, omhullen hun boodschappen. Sommige verhalen, zoals 'De grote vloed', gaan via mondelinge overlevering tienduizenden jaren terug. Het ontrafelen van hun betekenissen was een steile leercurve.

Het Oude en het Nieuwe Testament

De moderne christelijke Bijbel omvat het Oude en het Nieuwe Testament, maar de auteurs maakten zelf dit onderscheid niet. Voor hen waren deze teksten één heilig geheel. Het Oude Testament werd geschreven in het Hebreeuws. Het bestrijkt bijna tweeduizend jaar geschiedenis, van het tweede millennium voor Christus tot honderd jaar voor Christus. Het staat bekend als de Tenach en is opgedeeld in drie delen. De T staat voor Thora. Dit zijn de vijf boeken van Mozes die de oorsprong van Israël en het verbond van de Israëlieten met de scheppende God beschrijven. De N staat voor Nevi'im. Dit zijn profetische en historische geschriften die het falen van de Israëlieten als een sociale en revolutionaire samenleving documenteren. De CH staat voor Ketuvim, en bevat poëzie en wijsheidsliteratuur. Er zijn ook nog extra teksten, zoals de Makkabeeën, waarvan sommige zijn opgenomen in onze Bijbel als deuterocanonieke geschriften. Interessant weetje: de joodse Bijbel bevat grotendeels dezelfde teksten, maar in een andere volgorde (die naar mijn mening logischer is).

Het Nieuwe Testament werd in het Grieks geschreven. Het begint natuurlijk met vier evangeliën (lees: biografieën) over een zekere Jezus van Nazareth. Dan volgt het boek Handelingen, waarin de groei van de vroege Jezusbeweging tot ver buiten Israël wordt gedocumenteerd. Het Nieuwe Testament eindigt met brieven geschreven door de eerste leiders van de Jezusbeweging en gericht aan gemeenschappen wereldwijd. Zij dienen als historisch verslag en leidraad voor het praktiseren van een specifieke interpretatie van de leer van Jezus.

Zoals reeds gezegd, de hele Bijbel begrijpen vraagt om begrip voor de historische en culturele context van de auteurs en personages. Ik heb geleerd elke letter met nederigheid te benaderen, beseffend dat mijn interpretatie beïnvloed wordt door mijn eigen vooroordelen en beperkt cultureel begrip. Het is ook een rijke schat aan geschiedenis en literaire stijlen, van poëzie tot profetie en wijsheidsliteratuur. Deze diversiteit maakt het dynamisch en vatbaar voor meerdere interpretaties. Nieuwkomers starten vaak met het Nieuwe Testament, maar ik zeg: doe dat niet. Het is als starten bij het tweede boek van Lord of the Rings. Door het Oude Testament over te slaan mis je de diepgewortelde kern van het Bijbelverhaal.

Mijn boek verduidelijkt deze essentie door zestien zorgvuldig geselecteerde Bijbelboeken uit het Oude en Nieuwe Testament chronologisch te behandelen. Elke sectie biedt een vlotte samenvatting van het betreffende Bijbelboek, gevolgd door mijn analyse van relevante aspecten voor onze organisaties. Het eindigt telkens met een toepasselijk praktijkvoorbeeld en enkele vragen waar ik al jaren over nadenk en die de lezer hopelijk tot nadenken

stemmen. Verwacht dus geen eenvoudig stappenplan. Af en toe zal ik je inspireren en op andere momenten wellicht tegen de borst stuiten. Sommige stukken zullen erin gaan als zoete koek, terwijl andere meer als groenten zijn, mogelijk niet zo lekker, maar wel goed voor de gezondheid. Want mijn doel is diverse emoties op te roepen en de lezer uit te dagen met scherpe hoeken en tegenstrijdigheden.

DEEL 1

DEEL 1: DE BIJBEL EN ORGANISATIES

In dit eerste deel ontrafel ik het overkoepelende verhaal van de Bijbel, dat als een rode draad door de boeken loopt. Deze verhaallijn vindt verrassend genoeg ook haar weerspiegeling in de hedendaagse uitdagingen van onze organisaties. In essentie draait het telkens om de menselijke zoektocht naar betekenis, impact en zingeving te midden van turbulentie en chaos. Ik bied een lens om elk afzonderlijk boek in de Bijbel beter te begrijpen, psychologisch inzicht in het personage van God te verwerven en wil de noodzaak van een vergelijkbaar concept voor onze organisaties duiden.

BIJBELBOEK IN EEN NOTENDOP: DE EPISCHE VERHAALLIJN IN HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT

Het Bijbelverhaal begint met een heldhaftig personage, God genaamd. Uit de chaos, duisternis en stilte van het universum schept Hij een prachtige, vredige en goedaardige tuin vol leven en overvloed. In deze kosmische tempel boven op een berg plaatst Hij twee wezens met een vrije wil – Adam, Hebreeuws voor 'mens', en Eva, wat 'leven' betekent. Hij beschouwt hen als partners aan wie hij de zorg voor deze prachtige creatie delegeert. Hun taak: hun potentieel aanwenden om orde te scheppen en de schoonheid van de tuin verder te laten bloeien, net zoals Hij het hen heeft voorgedaan. Dit grandioze plan ontspoort compleet. Want in de tuin, op weg naar de levensboom, die de kracht van de schepping symboliseert, staat de boom van goed en kwaad. God verbiedt Adam en Eva ervan te eten. Dit is het enige gebod dat ze dienen te gehoorzamen om de harmonie van de tuin te handhaven, maar aangezien Adam en Eva over een vrije wil beschikken, staan ze daardoor voor een moreel dilemma: ze kunnen samenwerken met deze God die hen geschapen heeft en zich houden aan Zijn definitie van goed en kwaad, of ze kunnen hun Schepper en het ideaal van een harmonieus leven negeren, zelf bepalen wat juist is en zo zelf de controle over het paradijs krijgen. Ondanks Gods waarschuwingen zwicht het paar voor een mysterieus, slangachtig wezen dat hen influistert dat ze toch veel beter zelf voor God kunnen spelen.

De zondeval

Zodra Adam en Eva van de appel eten en dus ook een besef van goed en kwaad verkrijgen, worden ze meteen overvallen door een gevoel van wantrouwen, achterdocht en zelfbescherming. Ze worden uit de harmonieuze Tuin verstoten en belanden in onze aardse realiteit. Vanaf dat punt is er één vraag die door de hele Bijbel loopt: Is de mens in staat op aarde een leven te creëren dat het harmonieuze bestaan in de Tuin van Eden benadert? Het verhaal van Adam, Eva en hun nakomelingen wordt vervolgens getekend door toxische relaties, machtsstreven en uiteindelijk een beschaving genaamd Babylon, die de hoogmoed, hebzucht, gulzigheid en woede van de mens belichaamt. Wanneer de inwoners een toren bouwen die tot aan de hemel moet reiken, een poging van de mens om opnieuw als de goden te zijn, ziet de scheppende God maar één uitweg om deze duisternis te temperen: de bouw van de Toren stoppen door deze bedorven bevolking over de hele aarde te verspreiden.

De samenwerking tussen God en mens loopt uit op een mislukking

Dat wil echter niet zeggen dat Hij niet meer met ons wil samenwerken om de wereld te herstellen, integendeel. Een nieuw plan staat op aan de horizon. De aandacht verschuift nu naar twee herders, Abraham en Sara, die naar voren

treden als uitverkorenen. God kiest hen om de bouwstenen van een nieuwe natie te worden, bevolkt door koninklijke priesters die voor de wereld zorgen, en door wie alle andere volken geloof, hoop en liefde zullen ervaren. Abraham en Sara zijn stomverbaasd. Hun hoge leeftijd heeft hun hoop op kinderen helemaal doen vervagen. Hoe kan dit bejaarde paar nu nog een nieuwe generatie voortbrengen? Niettemin sluit God met hen een verbond. Hij draagt de roeping van Adam en Eva aan hen over. Het is nu aan Abraham en Sara om de orde en schoonheid in de wereld te helpen floreren. Opnieuw wordt een keuze tussen goed en kwaad gepresenteerd. Als zij en hun stam de juiste weg inslaan, zal de mensheid een pad van goedheid en rechtvaardigheid betreden. Vanaf hier volgt het Bijbelverhaal deze familie.

Grof gezegd is hun reis één groot fiasco, met slechts hier en daar enkele lichtpuntjes. Ondanks het feit dat deze God hen onvoorwaardelijk steunt, bezwijken Abraham en zijn familie voor misleidende verlangens en wijken ze af van de rechtvaardige koers. Generaties lang schenden zij het gemaakte verbond om een zegen voor de wereld te zijn. Zelfs geëerde leiders, zoals koning David en koning Salomo, die Israël met een diep geloof in deze God en uitzonderlijke wijsheid groot maakten, trappen herhaaldelijk in dezelfde morele val. Profeet na profeet waarschuwt de Israëlieten voor gevangenschap en verwoesting als zij het verbond niet eren, en hun voorzegging komt uit. De Babylonische ballingschap rijst op als een centraal en traumatisch keerpunt in de annalen van dit volk. Gelukkig is dit niet het einde. Profeten schilderen ook de komst af van een nieuwe leider, een messias die de goddelijke roeping van de mens voor zorg voor deze wereld en de rol van koninklijke priester op zich zal nemen. Hij zal de Israëlieten verlossen van hun zonden tegen het verbond met de scheppende God. Hij zal harten en geesten omvormen, zodat de mensheid deze keer wel juiste en rechtvaardige keuzes maakt. Het Oude Testament, ook wel bekend als het Eerste Testament, eindigt hier, met een verhaal dat open blijft, smekend om het vervolg.

Het evangelie

Het Nieuwe Testament sluit hier perfect op aan. Het brengt ons in de aanwezigheid van een zekere Jezus van Nazareth, een afstammeling van de grootse koning David. Deze joodse rabbi is verre van gewoon. Hij beweert de profetische voorspellingen, beschreven in het Oude Testament, te belichamen. Als de langverwachte messias en de ware koninklijke priester zal hij Gods eeuwenoude verbond met Abraham eindelijk in vervulling doen gaan. Net zoals Adam, Eva en hun nageslacht wordt Jezus ook geconfronteerd met de verleidelijke krachten van hoogmoed, angst, hebzucht en woede die de mensheid zo in hun greep houden. Maar in tegenstelling tot iedereen die hem voorging, slaagt hij er wel in om te weerstaan, steeds kiezend voor het wijze en rechtvaardige pad. Waar de verhalen uit het Oude Testament een afstand suggereerden tussen God en de mensheid, verkondigt Jezus dat God nu via hem de wereld naar herstel leidt. De scheidingswand tussen God en mens is weggenomen. God is in Jezus onder de mensen gekomen. Jezus gebruikt zijn leven om Gods visie op goed en kwaad te onderwijzen, en die visie laat zich in twee woorden samenvatten: radicale vrijgevigheid.

Hiermee schudt hij het traditionele beeld van koningen, priesters en koninkrijken door elkaar. Hij onthult dat echte macht schuilt in dienstbaarheid, matigheid en liefde, en dus niet in rijkdom, status of bezit. Ware koningen koesteren de armen en zelfs hun vijanden. Zo neemt de creator van het universum een menselijke vorm aan zodat Hij de mensheid kan tonen hoe ze juiste keuzes maken, zodoende de misstap van Adam en Eva te kunnen rechtzetten en hier op aarde harmonieus samenleven naar Zijn evenbeeld. Jezus is het levende voorbeeld. Hij toont hoe de mens zijn goddelijke roeping kan vervullen: het koninklijk priesterschap zorgend voor deze wereld. Uiteindelijk offert hij zichzelf op aan het kruis, een offer om alle zonden van de Israëlieten sinds Adam, inclusief de joodse leiders die hem ter dood veroordeeld hebben, te vergeven en een nieuw begin mogelijk te maken. Het is de ultieme daad van vrijgevigheid. Jezus geeft zelfs zijn eigen leven voor het herstel van de wereld. Drie dagen later verrijst hij, een symbool van wedergeboorte uit de duisternis en de beloning voor al wie de aardse verleidingen van woede, afgunst en hoogmoed kan weerstaan. Daarmee komt de mensheid voor een nieuwe boom van goed en kwaad, en dus een nieuwe morele keuze te staan: het kruis van Jezus nodigt iedereen uit tot introspectie. Blijven we vasthouden aan onze egoïstische daden? Of volgen we zijn spoor en streven we naar het wijze, moedige en rechtvaardige, zelfs ten koste van ons eigen leven?

De vroege Jezusbeweging

Na de levensloop van Jezus ontkiemt te midden van het gigantische Romeinse Rijk een opvallende beweging, een beweging die mensen aanspoort om lief te hebben, te delen en te vergeven. Deze Jezusbeweging breidt zich razendsnel uit en nieuwe gemeenschappen bloeien op. Het pad dat Jezus heeft gewezen is echter geen gemakkelijke weg. De gemeenschappen stuiten op verzet vanuit diverse hoeken binnen het jodendom, en uiteraard van de Romeinen zelf. Daarnaast sijpelt de verleiding van het kwaad ook hun gelederen binnen. Daarop schieten de apostelen, de eerste leiders van de Jezusbeweging, te hulp. Ze schrijven brieven om de gemeenschappen te ondersteunen, aan te moedigen en te herinneren aan het pad dat Jezus heeft getreden. Deze epistels vormen een integraal deel van het laatste segment van het Nieuwe Testament. De Bijbel besluit met het boek Openbaring. Het werpt een visionaire blik op een toekomstige dag. Het verkondigt dat de belofte die God aan Abraham deed in vervulling zal gaan zodra voldoende individuen het voorbeeld van Jezus omarmen en zichzelf belangeloos opofferen voor anderen. Al het onrecht zal rechtgezet worden, het kwaad zal worden uitgebannen en de mensheid zal met liefde, rechtvaardigheid en radicale vrijgevigheid voor de wereld zorgen, verenigd als koninklijke priesters net zoals in… de Tuin van Eden.

HOOFDSTUK 1

NAVIGEREN DOOR DE CHAOS VAN HET LEVEN

De Bijbel is een tijdloos verhaal over mensen die corrupte en gewelddadige steden bouwen en de hoop dat er een beter alternatief is. De verhaallijnen volgen steeds een vast scheppingspatroon van chaos naar orde, van probleem naar oplossing, van potentie naar realiteit. Dat patroon wordt weerspiegeld in onze organisaties.

De bijbel is geschreven door de underdogs

Elk verhaal heeft een kern met personages, settings en gebeurtenissen. Het begint gewoonlijk met een individu in een bekende omgeving, waar onverwachte gebeurtenissen uitdagingen introduceren die leiden naar een definitieve test. In de Bijbel draait het steeds om underdog-figuren die in chaotische steden een onderdrukt leven leiden. Een innerlijke stem, door hen aangeduid als God, roept hen echter op om de duisternis in hun wereld in licht, en de gulzige chaos in rechtvaardige orde te transformeren. Terwijl ze deze roeping trachten te realiseren, worden de personages geconfronteerd met diverse tests, soms verpakt als kansen voor grootsheid en soms als verleidingen met consequenties. Denk aan het scheppingsverhaal waarin Adam en Eva als beheerders in de Tuin van Eden worden geplaatst, met toegang tot wijsheid en overvloed, maar ook tot de boom van goed en kwaad als test van hun loyaliteit en vertrouwen in de collectieve harmonie. De rebellerende slang die tussenbeide komt, verandert deze test in een valkuil van hoogmoed, hebzucht en afgunst. Zo test het personage van God in deze verhalen mensen en naties om te zien of ze trouw kunnen blijven aan hun hogere idealen. Dat doet Hij door belangrijke middelen van hen af te pakken en hen in crisissituaties te plaatsen. Bijbelse figuren zoals Abraham falen aanvankelijk, maar slagen later in cruciale geloofstests door hun eigenbelang te overstijgen. Finaal bouwen alle Bijbelverhalen op naar een ultieme uitdaging waarin de personages worstelen met hun eigen onzekerheden en angsten. Het is telkens op het schijnbaar meest uitzichtloze punt, wanneer ze zich volledig aan hun lot overgeven, dat ze hun goddelijke roeping om de wereld te helpen omarmen en daardoor een opmerkelijke transformatie ondergaan.

Professionals en organisaties worstelen met zichzelf

Veel van onze professionals en organisaties bevinden zich ook op een uitzichtloos punt. Hun verhalen vertonen opvallende gelijkenissen met die uit de Bijbel. Onze bedrijven hebben evengoed het potentieel van een harmonieuze Tuin van Eden waar moedige mensen geroepen worden om hun wijsheid samen te brengen om een hoopvolle visie op de wereld te realiseren. Wij zijn toch ook personages in een steeds veranderende wereld die de verantwoordelijkheid hebben om voor het bedrijf te zorgen, door problemen om te zetten in oplossingen, en we hebben ook allemaal de vrije wil om dat niet te doen. Is de werkplek niet gewoon een voortdurende morele test? Te midden van vaak gulzige, winstmaximaliserende systemen voelen we diep vanbinnen dat we rechtvaardige en liefdevolle acties zouden moeten ondernemen en wijze beslissingen nemen, maar we falen vaak in loyaliteit aan onze eigen waarden en die van de organisatie, met alle gevolgen van dien. Terwijl ik deze verbanden begon te zien tussen het Bijbelse toneel en het podium waar ons werk zich op afspeelt, groeide mijn nieuwsgierigheid. Het gaat in beide gevallen om gewone mensen die met zichzelf en de wereld worstelen en de behoefte voelen om hun leven en hun organisaties op de rit te krijgen. Aangezien de Bijbelverhalen ruim duizend jaar observatie over deze zoektocht naar betekenis en zingeving documenteren, kan het bijna niet anders dan dat ze relevant zijn voor ons en onze organisaties in de hedendaagse wereld...

■■

Beste Lezer,

Super bedankt voor het downloaden en lezen van het begin van mijn boek.

Ik hoop dat het je heeft geprikkeld.

Ik heb mijn hart en ziel in dit werk gestoken, en jullie steun betekent alles voor me.

Je kunt het volledige boek hier al bestellen. Op 26 november 2024 wordt het officieel in Mechelen gelanceerd.

Hopelijk zie ik je daar.

Met dankbaarheid en genegenheid,

Nick

■■

OVER DE AUTEUR

Nick Van Langendonck was oprichter van een innovatiebureau en mede-vennoot in een sociaal investeringsfonds. Hij maakt podcasts en adviseert tientallen internationale en lokale bedrijven op kritische momenten in veranderingstrajecten. Vandaag is hij de drijvende kracht achter het Unbossers network voor bedrijfsleiders, managers, werknemers, arbeiders en studenten die samen buitengewone bedrijven bouwen.